

คู่มือการบริหารความเสี่ยงกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ประจำปี พ.ศ. 2567

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่ของทุกคนในกองทุนตั้งแต่ผู้บริหารจนถึงเจ้าหน้าที่ทุกระดับ เพราะการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ด้วยการมองภาพรวมทั้งหมดของกองทุน โดยคำนึงถึงเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยงที่สามารถส่งผลกระทบต่อมูลค่ารวมของกองทุน แล้วกำหนดแผนการจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงกองทุนอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับและจัดการได้ เพื่อการสร้างหลักประกันที่กองทุนจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีบัญชี พ.ศ. 2567 เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการทุกฝ่ายมีความเข้าใจถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยง สามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้ในแผน ซึ่งเป็นการลดสาเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

แผนบริหารความเสี่ยงนี้จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามความคาดหวังได้ ก็ต่อเมื่อได้มีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของกองทุน ที่จะให้ความร่วมมือในการนำไปดำเนินการต่อ และจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาของกองทุนต่อไปในอนาคต

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช
มีนาคม 2567

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	1
1 หลักการและเหตุผล	1
2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือบริหารความเสี่ยง	1
3 ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง	2
4. นิยามและความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง	2
5 กระบวนการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO	3
6 กรอบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO : ERM (Enterprise Risk Management)	4
 บทที่ 2 แนวทางบริหารความเสี่ยงของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช	 8
1.นโยบาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตของการบริหารความเสี่ยงของกองทุนฯ	8
2 โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช	9
3 กลไกบริหารความเสี่ยง	10
4 กระบวนการบริหารความเสี่ยง	11
5 ผลการประเมินความเสี่ยง ปี 2566	16
 บทที่ 3 แผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช	 18
1 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	18
2 แนวทางการบริหารความเสี่ยงของกองทุน	18
3. แผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ประจำปี 2567	29

บทที่ 1 บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 54 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมให้มีการปรับปรุงพันธุ์พืชและพัฒนาพันธุ์พืชให้มีพันธุ์พืชใหม่เพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม อันเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม โดยการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจด้วยการให้สิทธิและความคุ้มครองพันธุ์พืชตามกฎหมาย เพื่อเป็นการอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์พันธุ์พืชอย่างยั่งยืน เงินกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชมาจากเงินรายได้จากข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52 เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุนโดยกำหนดให้นำเงินกองทุนไปใช้จ่ายในการบริหารงานกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช เพื่อช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆ ของชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การวิจัยและการพัฒนาพันธุ์พืชทั่วประเทศ และเพื่อเป็นเงินช่วยเหลืออุดหนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัยและการพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชนทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

ภารกิจและการดำเนินงานของกองทุนฯ อาจจะมีความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อภารกิจหรือเป้าหมายของกองทุนฯ จึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านี้อย่างเป็นระบบ โดยการระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายของกองทุน วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง กำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยงและต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม โดยได้นำหลักการบริหารความเสี่ยงตาม มาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission) ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการบริหารความเสี่ยงและจัดการความเสี่ยงขององค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามภารกิจของกองทุนฯ อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับกรมบัญชีกลาง ได้กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของตัวชี้วัดการประเมินผลงาน (Performance Criteria) ของกองทุนฯ ซึ่งเกณฑ์ประเมินด้านที่ 4 ตัวชี้วัดที่ 4.1 กำหนดให้กองทุนฯ ต้องมีการทบทวนการบริหารความเสี่ยง ในการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนฯ โดยคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงและความเสี่ยงในด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อปฏิบัติงานและพิจารณาหาแนวทางการป้องกันกองทุนฯ จึงได้จัดทำแผนงานการบริหารความเสี่ยงการดำเนินงานของกองทุนฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือบริหารความเสี่ยง

- 1) เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน เข้าใจหลักการ และกระบวนการบริหารความเสี่ยงของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช
- 2) เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบขั้นตอน และกระบวนการในการวางแผนบริหารความเสี่ยง
- 3) เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 4) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงของกองทุน
- 5) เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจ ตลอดจนเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงกับกลยุทธ์ของกองทุน
- 6) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับกองทุน

3. ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

- 1) เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารความเสี่ยงจะช่วยผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารทุกระดับตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญ และสามารถทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2) สร้างฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานของกองทุน การบริหารความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆ ซึ่งรวมถึงการบริหารความเสี่ยง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรรวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

3) ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆ ที่สำคัญได้ทั้งหมด การบริหารความเสี่ยงจะทำให้บุคลากรภายในกองทุนมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและภารกิจหลักของกองทุน และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อกองทุนได้อย่างครบถ้วน ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงธรรมาภิบาล

4) การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่างๆ เช่น การวางแผนการกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

5) ช่วยให้การพัฒนากองทุนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในระดับการปฏิบัติงานมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์วัตถุประสงค์ และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

6) ช่วยให้การพัฒนากองทุนและการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยง เช่น การใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำ และกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงย่อมแตกต่างกัน หรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภทย่อมใช้ทรัพยากรแตกต่างกัน เป็นต้น

4. นิยามและความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

นิยามความเสี่ยง

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความ ล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกองทุน ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับ และโอกาส ที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

ลักษณะของความเสี่ยง สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 1) ปัจจัยเสี่ยง คือ สาเหตุที่จะทำให้เกิดความเสี่ยง
- 2) เหตุการณ์เสี่ยง คือ เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน หรือ นโยบาย
- 3) ผลกระทบของความเสี่ยง คือ ความรุนแรงของความเสียหายที่น่าจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์เสี่ยง

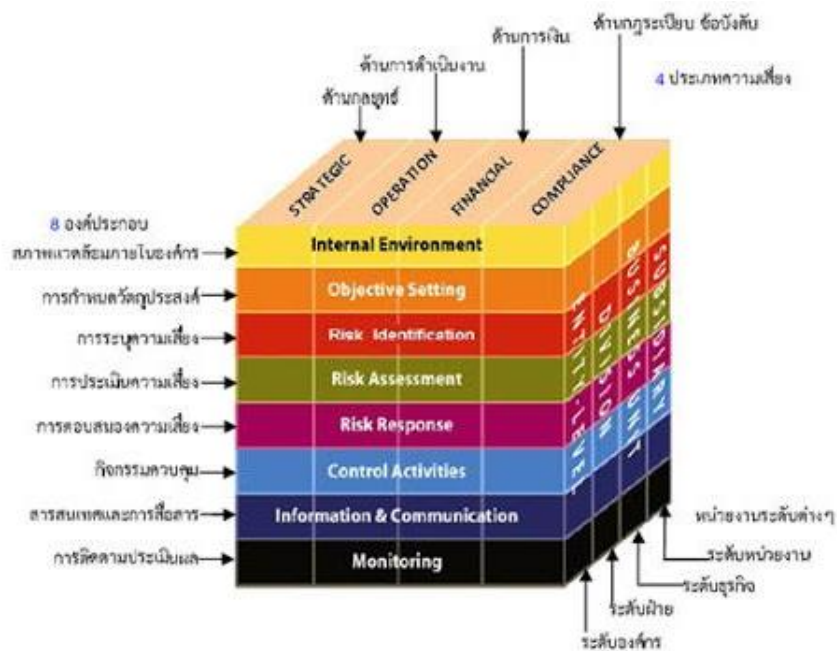
การบริหารความเสี่ยง (Risk management) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

ระบบบริหารความเสี่ยง (Risk management system) หมายถึง ระบบการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่กองทุนจะเกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่กองทุนยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การเงิน และชื่อเสียงของกองทุนเป็นสำคัญ โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากเจ้าหน้าที่ของกองทุนทุกระดับ

5 กระบวนการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO

ความเป็นมา

COSO (The Committee of Sponsoring Organization) เป็นองค์กรที่ประกอบด้วย คณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ 5 สถาบันของสหรัฐอเมริกา ได้แก่ The American Accounting Association (AAA), The American Institute of Certified Public Accountants (AICPA), Financial Executives International (FEI), The Institute of International Auditor (IIA) and The Institute of Management Accountants (IMA) ซึ่งผลงานที่มีชื่อเสียงเริ่มแรกของ COSO คือ การพัฒนาระบบควบคุมภายใน (Internal Control) ต่อมาได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำทุจริตในงบการเงิน (Fraudulent Financial Reporting) และหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ของบริษัทเอนรอน (Enron) ในสหรัฐอเมริกาล้มละลายเนื่องจากพฤติกรรมการทุจริตของผู้บริหารซึ่งทำให้สหรัฐอเมริกาได้มีการตรากฎหมาย Sarbanes Oxley Act ขึ้นในปี พ.ศ. 2545 ทำให้สาธารณชนและหน่วยงานต่างๆ หันมากำกับดูแลกิจการให้มีความโปร่งใสมากขึ้น COSO จึงได้พัฒนาแนวความคิดของการควบคุมภายในโดยขยายขอบเขตให้กว้างขวางมากขึ้น และปรับปรุงใหม่ให้เหมาะสมเกิดเป็นกรอบการจัดการความเสี่ยงขององค์กร (Enterprise Risk Management : ERM) เผยแพร่สู่สาธารณชน เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2547

ที่มา: กรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร: Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission

6. กรอบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO : ERM (Enterprise Risk Management)

แผนผังภาพรวมของแนวการบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร ERM (Enterprise Risk Management) คือ กระบวนการระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงในมุมมองภาพทำเป็นองค์รวมแบบบูรณาการและทั่วทั้งองค์กร ครอบคลุมทุกกิจกรรมที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย เช่น เป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ (Strategic) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน (Operations) การรายงาน (Reporting) และการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Compliance)

กระบวนการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ขั้นตอนและวิธีการในการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีระบบและดำเนินไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร โดยมีขั้นตอนสำคัญของกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO (the Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) สามารถแบ่งออกได้เป็น 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal environmental) สภาพแวดล้อมขององค์กรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการกำหนดกรอบบริหารความเสี่ยง โดยจะประกอบด้วย เช่น วัฒนธรรมองค์กร นโยบายของผู้บริหาร แนวทางการปฏิบัติงานบุคลากร กระบวนการทำงาน ระบบสารสนเทศ ระเบียบ เป็นต้น สภาพแวดล้อมภายในองค์กรประกอบเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดทิศทางของกรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาพแวดล้อมภายในครอบคลุมถึงแนวนโยบายโดยทั่วไปขององค์กร ซึ่งเป็นพื้นฐานของการมองความเสี่ยงและการจัดการกับความเสี่ยงโดยบุคลากรทั้งหมดในองค์กรรวมไปถึงปรัชญาการบริหารความเสี่ยงกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ความซื่อสัตย์กับคุณค่าทางจริยธรรม และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่านั้น

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective setting) องค์กรต้องพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงให้มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ เพื่อวางเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรได้อย่างชัดเจน เหมาะสมและสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective setting) คือขั้นตอนแรกสำหรับกระบวนการบริหารความเสี่ยง องค์กรควรมั่นใจว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ โดยทั่วไปวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ควรได้รับการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถพิจารณาได้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ด้านยุทธศาสตร์
- 2.2 ด้านปฏิบัติงาน เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ผลการปฏิบัติงาน
- 2.3 ด้านการรายงาน เกี่ยวข้องกับการรายงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร
- 2.4 ด้านการปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายและ

กฎระเบียบต่างๆ

3. การระบุเหตุการณ์ที่เสี่ยง (Event identification) คือปัจจัยในการระบุสถานการณ์ ซึ่งองค์กรไม่สามารถมั่นใจได้ว่าเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้นหรือไม่ หรือมีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ประกอบด้วย ปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ดังนั้น กระบวนการบ่งชี้เหตุการณ์ หรือการระบุความเสี่ยง ผู้บริหารควรพิจารณาสิ่งต่อไปนี้

- 3.1 ปัจจัยความเสี่ยงทุกด้านที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์การเงิน บุคลากรการปฏิบัติงาน กฎหมาย ภาษีอากร ระบบงาน สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ
- 3.2 แหล่งความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร
- 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

4. การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment) คือการประเมินโอกาสและผลกระทบของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นต่อวัตถุประสงค์ ขณะที่การเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอาจส่งผลกระทบในระดับต่ำ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อย่างต่อเนื่องอาจมีผลกระทบในระดับสูงต่อวัตถุประสงค์ การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย 2 ลักษณะดังนี้

- 4.1 โอกาสที่อาจเกิดขึ้น (Likelihood) เหตุการณ์มีโอกาสเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด
- 4.2 ผลกระทบ (Impact) หากมีเหตุการณ์เกิดขึ้นองค์กรจะได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงใด

การประเมินความเสี่ยงสามารถทำได้ทั้งการประเมินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยพิจารณาทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากภายนอกและภายในองค์กร นอกจากนี้ การประเมินความเสี่ยงควรดำเนินการทั้งก่อนจัดการความเสี่ยง (Inherent Risk) และหลังจากที่มีการจัดการความเสี่ยงแล้ว (Residual risk) ปัจจัยที่ควรใช้ในการพิจารณาการจัดการความเสี่ยง เช่น

- การปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงาน
- กระบวนการปฏิบัติงาน
- กิจกรรมการควบคุมภายใน
- โครงสร้างองค์กร
- กระบวนการรายงาน/วิธีการติดต่อสื่อสาร
- ทักษะและแนวทางของผู้บริหารเกี่ยวกับความเสี่ยง
- พฤติกรรมขององค์กรที่คาดว่าจะมีและที่มีอยู่ในปัจจุบัน
- การวัดผลการปฏิบัติงานและการติดตามผล
- สัญญาและพันธมิตรในปัจจุบัน

5. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk response) การจัดการความเสี่ยง หรือการตอบสนองความเสี่ยง (Risk response) คือเมื่อความเสี่ยงได้รับการบ่งชี้และประเมินความสำคัญแล้วผู้บริหารต้องประเมินวิธีการจัดการความเสี่ยงที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยการพิจารณาทางเลือกในการดำเนินการจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่ยอมรับได้และต้นทุนที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารอาจต้องเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อลดระดับโอกาสที่อาจเกิดขึ้นและผลกระทบของเหตุการณ์ให้อยู่ในช่วงที่ องค์กรสามารถยอมรับได้ (Risk tolerance)

หลักการตอบสนองความเสี่ยงมี 4 ประการคือ

1. การหลีกเลี่ยง (Avoid) การดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง
2. การร่วมจัดการ (Share) การร่วมมือหรือแบ่งความรับผิดชอบกับผู้อื่นในการจัดการความเสี่ยง
3. การลด (Reduce) การดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสที่อาจเกิดขึ้นหรือผลกระทบความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

4. การยอมรับ (Accept) ความเสี่ยงที่เหลือในปัจจุบันอยู่ภายในระดับที่ต้องการและยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการดำเนินการเพิ่มเติม เพื่อลดโอกาสหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอีก

6. กิจกรรมการควบคุม (Control activities) คือ นโยบายและกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจว่า ได้มีการจัดการความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุมอาจมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ลักษณะธุรกิจ โครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร สิ่งสำคัญประการหนึ่งต่อกิจกรรมการควบคุมคือ การกำหนดบุคลากรภายในองค์กรเพื่อรับผิดชอบในการพิจารณาประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และพิจารณาการปฏิบัติเพิ่มเติมที่จำเป็น เพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยง นอกจากนี้การปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงขององค์กรควรจะต้องมีการกำหนดวันแล้วเสร็จให้ชัดเจน

7. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรในการบ่งชี้ ประเมิน และจัดการความเสี่ยง ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ทั้งจากแหล่งภายนอกและภายใน ควรได้รับการบันทึกและสื่อสารอย่างเหมาะสมทั้งในด้านรูปแบบและเวลา เพื่อช่วยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคลภายนอกองค์กร เช่น ลูกค้า ผู้จัดหาสินค้า ผู้ให้บริการ ผู้กำกับดูแล และผู้ถือหุ้น เป็นต้น

8. การติดตามผล (Monitoring) องค์กรจะต้องมีการติดตามผล เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินการว่ามีคุณภาพและมีความเหมาะสม สามารถดัดแปลงเท่าที่จำเป็น การติดตามดูแลต้องทำเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องนำไปประยุกต์ใช้ในทุกระดับองค์กร และสามารถจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การติดตามการบริหารความเสี่ยง สามารถทำได้ 2 แบบคือ

1. การติดตามอย่างต่อเนื่อง เป็นการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างทันทั่วถึง และถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน
2. การติดตามรายครั้ง เป็นการดำเนินการภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นจะได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว

ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงนอกจากการพิจารณาปัจจัยเสี่ยงจากด้านต่างๆ แล้ว กองทุนได้นำแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านมาเป็นปัจจัยในการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้วย โดยการดำเนินแผนงาน/โครงการต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good governance) 10 ประการ ประกอบด้วย

1. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) คือ ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการรวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) คือ การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองความคาดหวังหรือ ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

4. หลักภาระรับผิดชอบ (Accountability) คือ การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

5. หลักความโปร่งใส (Transparency) คือ กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้

6. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) คือ กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาหรือประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

7. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การถ่ายโอนอำนาจ การตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่นๆ (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชน ดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจใน การให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

8. หลักนิติธรรม (Rule of Law) คือ การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9. หลักความเสมอภาค (Equity) คือ การได้รับการปฏิบัติและได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชายหรือหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่นๆ

10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus oriented) คือ การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

บทที่ 2

แนวทางบริหารความเสี่ยงของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

1. นโยบาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตของการบริหารความเสี่ยงของกองทุนฯ

1.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารงานจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชเพื่อดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542 และผู้บริหารกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ได้เล็งเห็นความของการบริหารความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์และแนวทางการกำกับดูแลที่ดีของกองทุน ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีระบบบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อลดสาเหตุที่จะทำให้เกิดความเสียหาย และเพื่อให้ระดับของความเสียหายหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายของกองทุนตามยุทธศาสตร์ เป้าหมายตามแผนปฏิบัติงานที่สำคัญ จึงได้กำหนดแนวทาง ดังนี้

1. การบริหารความเสี่ยงเป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการ คณะทำงาน ผู้บริหารบุคลากรกองทุน และเจ้าหน้าที่การเงินกองทุนทุกคนและทุกระดับ
2. ให้มีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งกองทุนและครอบคลุมความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในทุกสายงาน ตามหลักการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO โดยมีการจัดการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และสามารถลด ความเสี่ยงทุกภารกิจหรือกิจกรรมให้เหลือน้อยที่สุด และตามที่กระทรวงการคลังได้ประกาศหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานรัฐ พ.ศ. 2562 โดยหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานรัฐ
3. ให้มีการกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร และมีการติดตาม ประเมินผล และสอบทาน กระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
4. ให้มีการบริหารจัดการเงินของกองทุนมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด
5. ให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการที่ดี
6. ให้มีการส่งเสริมสนับสนุนและให้ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและแนวทางการบริหาร ความเสี่ยงแก่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และปลูกฝังให้บุคลากรทุกระดับได้ตระหนักถึงความสำคัญและ ความมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานปกติ และเป็น วัฒนธรรมที่นำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กองทุนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

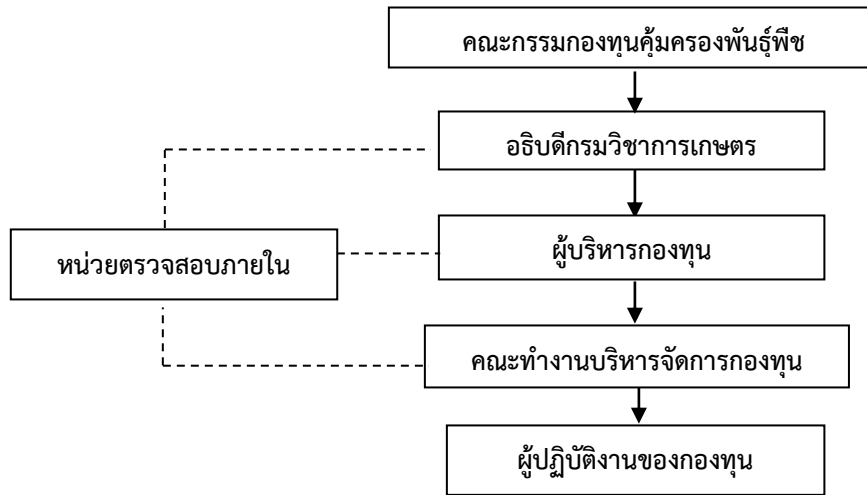
1.2 วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของกองทุนให้มีประสิทธิภาพในการบริหารงานของกองทุน รวมถึงการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. เพื่อประเมินระดับความเสี่ยงในการบริหารและการดำเนินงานของกองทุน ทบทวนและเสนอแนะมาตรการเพื่อลดความรุนแรงและผลกระทบต่อการกิจ/แผนงาน/โครงการในความรับผิดชอบกองทุนให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องของระบบการดำเนินงานของกองทุน
3. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงในแต่ละส่วนงานภายในกองทุนและเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร และสร้างความเข้าใจ การเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงกับยุทธศาสตร์
4. เพื่อดำเนินการตามภารกิจ/แผนงาน/โครงการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน

ดำเนินการบริหารความเสี่ยงภายใต้ขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานของกองทุนฯ โดยบริหารความเสี่ยงใน 4 ด้านของการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน และด้าน การปฏิบัติตามกฎระเบียบ

2. โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

แผนผังโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงของกองทุนฯ

หน้าที่ความรับผิดชอบตามโครงสร้าง

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย การกำกับดูแล การตัดสินใจ การจัดทำแผนการดำเนินการ การติดตามประเมินผล และการสอบทาน ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

คณะกรรมการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

- 1) ให้ความเห็นชอบแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- 2) ให้ข้อเสนอแนะต่อระบบและแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- 3) รับทราบผลการบริหารความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

- 1) ส่งเสริมให้มีการดำเนินงานบริหารจัดการความเสี่ยงของกองทุน
- 2) ให้ข้อเสนอแนะต่อระบบและแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- 3) รับทราบผลการบริหารความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

ผู้อำนวยการ

- 1) แต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการกองทุน
- 2) ส่งเสริมและติดตามให้มีการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม
- 3) พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติแผนการบริหารความเสี่ยง
- 4) พิจารณาผลการบริหารความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

หน่วยตรวจสอบภายใน

- 1) สอบทานกระบวนการบริหารความเสี่ยงของกองทุน
- 2) นำเสนอผลการบริหารความเสี่ยงให้อธิบดีรับทราบ และแจ้งหน่วยงานที่ได้รับการตรวจสอบให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ

ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการกองทุน ตามคำสั่งสำนัก
คุ้มครองพันธุ์พืช ที่ 8/2565 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2565 โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ

1) ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช	ประธานคณะกรรมการ
2) หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	คณะกรรมการ
3) นางสาวรุ่งทิพา ธนธาดุ	คณะกรรมการ
4) นางสาววราภรณ์ ทองพันธ์	คณะกรรมการ
5) นางสาวเกศสุรีย์ มณีรัตน์	คณะกรรมการ
6) นางสาวอิสมา ณิชธัญนพ	คณะกรรมการ
7) นางสาวณัฐพร เสียงอ่อน	คณะกรรมการและเลขานุการ
8) นางสาวดาร์หรร่า ถิ่นวงศ์แดง	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
9) นางสาวสุภาพร บำรุงกิจ	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- 1) ดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานที่กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชลงนามกับกระทรวงการคลังทุกปีบัญชี
- 2) ดำเนินงานอื่นๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช
- 3) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4. กระบวนการบริหารความเสี่ยง

กระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ใช้ระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือองค์กร รวมทั้งการบริหารและการจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้จะสำเร็จได้ ต้องมีการสื่อสารให้คนในองค์กรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารความเสี่ยงในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนมีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยง มีขั้นตอนดังนี้

4.1 การค้นหาความเสี่ยงและการระบุปัจจัยเสี่ยง (Risk identification)

การค้นหาความเสี่ยงเป็นการทบทวนโอกาสที่อาจเกิดปัญหาในอนาคตเพื่อจัดการให้ได้อย่างเหมาะสม โดยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร การวิเคราะห์งาน กระบวนการ กิจกรรม การสอบทาน การกำหนดวัตถุประสงค์ต่างๆ เป็นต้น การระบุปัจจัยเสี่ยงควรมีความเชื่อมโยงกับผลความสำเร็จตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ของกองทุนฯ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ตามแผนงานและโครงการของกองทุนฯ และโอกาสของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นอันจะส่งผลกระทบต่อกองทุน ทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์นั้นได้ โดยระบุปัจจัยเสี่ยงแยกตามประเภทของความเสี่ยง (Type of Risk) แบ่งเป็น 4 ประเภท ตามหลักเกณฑ์ของ COSO ERM ได้แก่

- 1) ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ เป้าหมาย พันธกิจในภาพรวมของกองทุน ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ของกองทุน
- 2) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา การปฏิบัติงานประจำวัน หรือการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านนี้ เช่น การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน โดยไม่มีแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน หรือไม่มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็นต้น

3) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลกระทบการเงินที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ข้อบังคับเกี่ยวกับรายงานทางการเงินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสม เป็นต้น

4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบ และกฎระเบียบอื่นๆ

ในกระบวนการนี้ได้กำหนดตารางการระบุความเสี่ยงโดยพิจารณาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนงาน/โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงตัวอย่างการระบุปัจจัยเสี่ยง

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ปัจจัยเสี่ยง
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการจัดเก็บ รายได้เงินกองทุน	1.ส่งเสริมและ ประชาสัมพันธ์ เชิงรุกให้กับนัก ปรับปรุงพันธุ์ ให้ มีการจดทะเบียน พันธุ์พืชใหม่และ ขออนุญาตและ ทำข้อตกลง แบ่งปัน ผลประโยชน์ตาม มาตรา 52 มาก ขึ้น	โครงการ ประชาสัมพันธ์เพื่อ ส่งเสริมการจด ทะเบียนพันธุ์พืช ใหม่และขออนุญาต และทำข้อตกลง แบ่งปัน ผลประโยชน์ตาม มาตรา 52	เพื่อให้กองทุนมีรายได้ จากค่าของจดทะเบียน พันธุ์พืชใหม่ และมีการ ขออนุญาตและทำ ข้อตกลงแบ่งปัน ผลประโยชน์ตามมาตรา 52 เพิ่มขึ้น	ด้านกลยุทธ์ (S) -ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาด ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย คุ้มครองพันธุ์พืช และ กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามที่ถูกกฎหมาย ให้สิทธิคุ้มครองหรือ ตามที่กำหนด ด้านการเงิน (F) -รายได้กองทุนอาจลดลง ตามจำนวนค่าขอที่ลดลง ด้านกฎระเบียบ (C) -มีแหล่งรายได้ตามที่ กฎหมายกำหนดเท่านั้น ไม่สามารถรายได้จาก ช่องทางอื่นได้

4.2 การวิเคราะห์การประเมินความเสี่ยง

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดปัจจัยเสี่ยง และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยมาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ขั้นตอนในการประเมินโอกาสและความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง

(1) พิจารณาโอกาส/ความถี่ ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส/ความถี่ ที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

(2) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสียหาย (Impact) ที่มีผลต่อเงินทุนหมุนเวียน/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐาน

ตารางที่ 2 หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสียหายและความรุนแรงของผลกระทบ

ประเด็นที่พิจารณา	ระดับคะแนน				
	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (L = Likelihood)					
ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์หรือข้อผิดพลาด ในการปฏิบัติงาน	5 ปี/ครั้ง	2-3 ปี/ครั้ง	1 ปี/ครั้ง	1-6 เดือน/ครั้ง	1 เดือน/ครั้งหรือมากกว่า
โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความรุนแรงของผลกระทบ (I = Impact)					
มูลค่าความเสียหาย	>5 พันบาท	5 พันบาท – 1 หมื่นบาท	1 หมื่นบาท – 5 หมื่นบาท	5 หมื่นบาท – 1 แสนบาท	> 1 แสนบาท
ผลกระทบต่อภาพลักษณ์/การดำเนินงานของกองทุน	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก

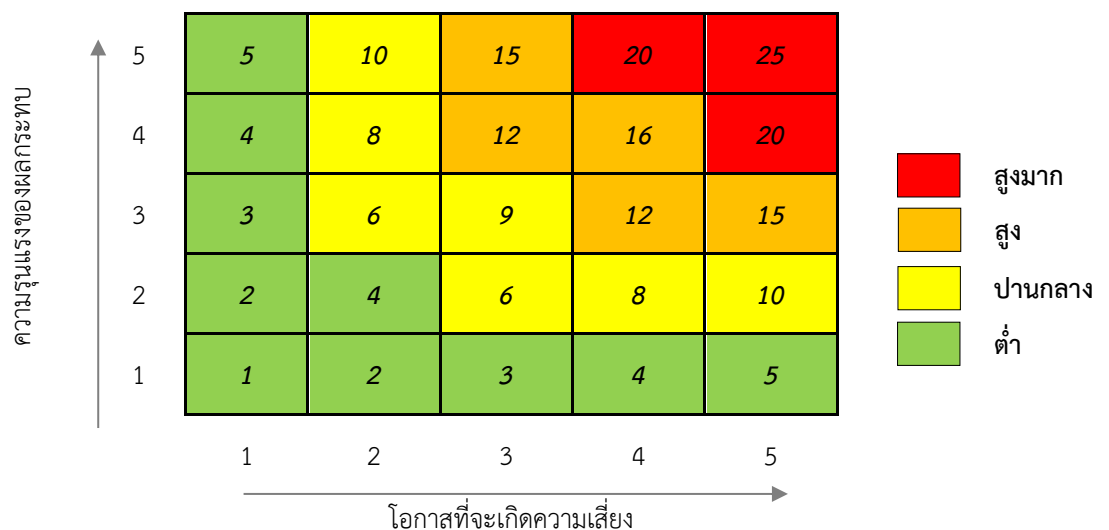
การประเมินความเสี่ยง

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Matrix) เป็นเครื่องมือในการพิจารณาความเสี่ยงในภาพรวมว่า ความเสี่ยงต่างๆ นั้น มีการกระจายตัวของโอกาสการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ และมีผลกระทบอย่างไร ความเสี่ยง ไດควรได้รับการแก้ไขก่อนหลัง โดยมีสูตรของการประเมินความเสี่ยง ดังนี้

$$\text{ความเสี่ยง} = \text{ค่าโอกาสของความเสียหาย (L)} \times \text{ค่าผลกระทบ (I)}$$

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่าง โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และผลกระทบของความเสี่ยงต้องคิดว่าก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใด โดยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ได้แก่ ระดับต่ำ (Low) ระดับปานกลาง (Medium) ระดับสูง (High) ระดับสูงมาก (Extreme)

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Matrix)

4.3 การจัดลำดับความเสี่ยง

เมื่อได้ค่าระดับความเสี่ยงแล้ว จะนำมาจัดลำดับความรุนแรงของความเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน/โครงการที่หน่วยงานรับผิดชอบ เพื่อพิจารณากำหนดกิจกรรมการควบคุมในแต่ละสาเหตุของความเสี่ยงที่สำคัญให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากระดับของความเสี่ยงที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่ประเมินได้ตามตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยจัดเรียงตามลำดับ จากระดับสูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และเลือกความเสี่ยงที่มีระดับสูงมากหรือสูง มาจัดทำแผนการบริหาร/จัดการความเสี่ยงในขั้นตอนต่อไป

4.4 การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยระบุวิธีการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม ซึ่งคำนึงถึงต้นทุน และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการตัดสินใจในการเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ของความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (Residual risk) ขององค์กร ตามแนวทางของ COSO กำหนดให้มีกลยุทธ์ในการ จัดการความเสี่ยง 4 ลักษณะคือ

1. การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate risk) : ปฏิเสธและหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงโดยการหยุด ยกเลิก หรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมหรือโครงการที่จะนำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง
2. การลดหรือควบคุมความสูญเสีย (Treat risk) : พยายามลดความเสี่ยงโดยการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงขั้นตอนบางส่วนของกิจกรรมหรือโครงการที่นำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงรวมถึงลดความน่าจะเป็นที่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้น
3. การยอมรับความเสี่ยงไว้เอง (Take risk) : หากทำการวิเคราะห์แล้วเห็นว่าไม่มีวิธีการจัดการความเสี่ยงใดเลยเหมาะสม เนื่องจากต้นทุนการจัดการความเสี่ยงสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ อาจต้องยอมรับความเสี่ยงแต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่จะเกิดขึ้น
4. การถ่ายโอนหรือกระจายความเสี่ยง (Transfer risk) : ยกภาระในการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงและการจัดการกับความเสี่ยงให้ผู้อื่น

เมื่อเลือกวิธีการหรือมาตรการที่เหมาะสมที่จะใช้จัดการความเสี่ยงแล้ว ต้องมีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่สูง (High) และสูงมาก (Extreme) นั้นให้ลดลง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริง และให้สามารถติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยงนั้นได้ รวมทั้งต้องพิจารณาความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการ หรือแผนปฏิบัติการนั้นกับประโยชน์ที่จะได้รับ ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงขององค์กรจะเริ่มจากการจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับความเสี่ยงสูงมาก (สีแดง) หรือระดับสูง (สีส้ม) ก่อนเพื่อลดความถี่และความรุนแรงของความสูญเสียให้ลงมาอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง (สีเหลือง) หรือระดับความเสี่ยงต่ำ (สีเขียว) ของแผนภูมิความเสี่ยง หลังจากระดับความเสี่ยงปานกลาง (สีเหลือง) หรือระดับความเสี่ยงต่ำ (สีเขียว) ของแผนภูมิความเสี่ยง หลังจากดำเนินการตามมาตรการควบคุมที่กำหนดในแผนบริหารความเสี่ยงแล้ว ระดับความเสี่ยงจะลดลงและความเสี่ยงที่คงเหลืออยู่ต้องอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

นอกจากกลยุทธ์ที่จะนำมาใช้ในการจัดการความเสี่ยงแล้ว การตัดสินใจในการเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงต้องคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับด้วย โดยมีรูปแบบตามตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงตัวอย่างการประเมินต้นทุนและผลประโยชน์ของกิจกรรมจัดการความเสี่ยง

ปัจจัยเสี่ยง	วิธีการจัดการความเสี่ยง	กิจกรรมจัดการความเสี่ยง	ต้นทุน	ผลประโยชน์
- ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามกฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด	ควบคุม	จัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่และขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52 ให้กับนักปรับปรุงพันธุ์ นักวิจัย 2 ครั้ง	80,000 บาท	1. มีค่าของจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ และมีการขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52 เพิ่มขึ้น อย่างน้อย 20 คำขอ 2. กองทุนมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 20,000 บาท

การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงประจำปี ให้ดำเนินการตามตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงตัวอย่างของแผนบริหารความเสี่ยง

กิจกรรมจัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่และขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52	เพื่อให้กองทุนมีรายได้จากค่าจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ และมีการขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52 เพิ่มขึ้น	พ.ศ. 67 - ธ.ค. 67	160,000 บาท	กองทุนฯ

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการบริหารความเสี่ยงแล้ว ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (Residual Risk) ขององค์กร จะต้องลดลงเหลือความเสี่ยงระดับปานกลาง หรือไม่เกิน 9 คะแนน

4.5 การรายงานการบริหารความเสี่ยง

หลังจากจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและมีการดำเนินงานตามแผนแล้ว จะต้องมีการรายงานให้ผู้บริหารกองทุนทราบเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม

4.6 การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงเป็นการประเมินมาตรการในการจัดการความเสี่ยง ว่าสามารถลดความเสี่ยงให้เหลืออยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ โดยมีตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงตัวอย่างของการประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

ปัจจัยเสี่ยง	การประเมินก่อนจัดการความเสี่ยง			วิธีการจัดการความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยงที่เหลืออยู่			ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
	L	I	R1		L	I	R2	
- กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จก็สามารถดำเนินการทั้งระบบได้	5	5	25	- เร่งรัดการดำเนินการประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่องแบบคำขอรับเงินช่วยเหลือ หรือเงินอุดหนุนจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ลงราชกฤษฎีกา	1	1	1	ลดความเสี่ยงได้ตามเป้าหมายความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ

หมายเหตุ :

L = ค่าโอกาสความเสี่ยง

I = ค่าผลกระทบตามประเภทความเสี่ยง

R1 = ระดับความเสี่ยงที่มีอยู่ก่อนมีการจัดการความเสี่ยง

R2 = ระดับความเสี่ยงที่เหลืออยู่ หลังจากมีการจัดการความเสี่ยง

5. ผลการประเมินความเสี่ยง ปี 2566

ตารางที่ 6 แสดงการประเมินความเสี่ยงของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ปี 2566

ปัจจัยเสี่ยง	การประเมินก่อนจัดการความเสี่ยง			ระดับความเสี่ยงที่เหลืออยู่			ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
	L	I	R1	L	I	R2	
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์							
S1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามตามกฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด	4	3	12 สูง	4	3	12 สูง	ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
S 2 ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนงานวิจัยได้	5	5	25 สูงมาก	5	5	25 สูงมาก	ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงมาก ต้องเร่งจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน							
O1 ระบบสารสนเทศและดิจิทัลสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชยังไม่แล้วเสร็จ	4	3	12 สูง	4	3	12 สูง	ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ปัจจัยเสี่ยง	การประเมินก่อนจัดการความเสี่ยง			ระดับความเสี่ยงที่เหลืออยู่			ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
	L	I	R1	L	I	R2	
O2 บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านการเงินและบัญชีและด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนของกองทุน	4	4	16 สูง	4	4	16 สูง	ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ต้องเร่งจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
O3 บุคลากรของกองทุนมีจำนวนไม่เพียงพอ ไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายในเวลายกกำหนด	3	3	9 ปานกลาง	3	3	9 ปานกลาง	ความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง
ความเสี่ยงด้านการเงิน							
F1 รายได้ของกองทุนอาจลดลงตามจำนวนคำขอที่ลดลง	4	3	12 สูง	4	3	12 สูง	ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ							
C1 แหล่งรายได้ที่แน่นอนตามที่กฎหมายกำหนดจึงมาสามารถหารายได้กองทุนจากช่องทางอื่นได้	5	1	5 ต่ำ	5	1	5 ต่ำ	ความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ
C2 กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จจึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้	5	5	25 สูงมาก	5	5	25 สูงมาก	ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงมาก ต้องเร่งจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ผลการประเมินความเสี่ยง ใน ปี 2566 มีระดับความเสี่ยงลดลงเกือบทุกปัจจัย เนื่องจากมีการ ควบคุมความเสี่ยง แต่ยังคงมีปัจจัยเสี่ยงที่ยังต้องควบคุมต่อเนื่อง ได้แก่

ความเสี่ยงในระดับสูงมาก

S2 ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนงานวิจัยได้ (25)

C2 กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จจึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้ (25)

ความเสี่ยงในระดับสูง

O2 บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านการเงินและบัญชี และด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนของกองทุน (16)

S1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามที่ถูกกฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด (12)

O1 ระบบสารสนเทศและดิจิทัลสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชยังไม่แล้วเสร็จ (12)

F1 รายได้ของกองทุนอาจลดลงตามจำนวนคำขอที่ลดลง (12)

ความเสี่ยงในระดับกลางต้องควบคุม

O3 บุคลากรของกองทุนมีจำนวนไม่เพียงพอไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายในเวลายกกำหนด (9)

บทที่ 3

แผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช มีนโยบายที่จะพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงให้เกิดขึ้นโดย ได้นำแนวทางการบริหารความเสี่ยงของ COSO : Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission มาปรับใช้ในองค์กร เพื่อสร้างผลการดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร และเป็นส่วนหนึ่งของการกำกับดูแลกิจการที่ดี

1 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

- 1) เพื่อวิเคราะห์สภาพความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชในปี 2567
- 2) เพื่อบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2 แนวทางการบริหารความเสี่ยงของกองทุน

กองทุนปรับโครงสร้างสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ได้กำหนดการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงหรือปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงานและโครงการต่างๆ ของกองทุน เพื่อวางแผนการบริหารจัดการ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นให้หมดไป หรือให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 การระบุความเสี่ยง โดยพิจารณาถึงปัจจัยเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกที่จะส่งผลกระทบต่อ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ และระบุปัจจัยเสี่ยง จำแนกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ (Compliance Risk) ดังตารางที่ 7-8

ตารางที่ 7 การเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยเสี่ยงกับยุทธศาสตร์ของกองทุนฯ

ยุทธศาสตร์กองทุนฯ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	ปัจจัยเสี่ยงตาม หลักเกณฑ์ COSO
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดเก็บรายได้ เงินกองทุน	กลยุทธ์ที่ 1.1 ส่งเสริมและ ประชาสัมพันธ์เชิง รุกให้กับนักปรับปรุง พันธุ์ ให้มีการจด ทะเบียนพันธุ์พืช ใหม่ให้มากขึ้น	โครงการ ประชาสัมพันธ์เพื่อ ส่งเสริมการจด ทะเบียนพันธุ์พืช ใหม่และขออนุญาต และทำข้อตกลง แบ่งปันผลประโยชน์ ตามมาตรา 52	เพื่อให้กองทุนมี รายได้จากค่าของจด ทะเบียนพันธุ์พืช ใหม่ และมีการขอ อนุญาตและทำ ข้อตกลงแบ่งปัน ผลประโยชน์ตาม มาตรา 52 เพิ่มขึ้น/ มีรายได้จากการขอ อนุญาตและทำ ข้อตกลงแบ่งปัน ผลประโยชน์ตาม มาตรา 52 เพิ่มขึ้น	<u>ด้านกลยุทธ์ (S)</u> ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วน เสียยังขาดความรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย คุ้มครองพันธุ์พืช และ กองทุนคุ้มครองพันธุ์ พืช จึงไม่ได้ทำตาม กฎหมายให้สิทธิ คุ้มครองหรือตามที่ กำหนด <u>ด้านการเงิน (F)</u> รายได้ของกองทุน อาจลดลงตามจำนวน คำขอที่ลดลง

ยุทธศาสตร์กองทุนฯ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	ปัจจัยเสี่ยงตาม หลักเกณฑ์ COSO
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการอุดหนุนการ วิจัยและพัฒนา	กลยุทธ์ที่ 2.1. สนับสนุน ทุนอุดหนุนงานวิจัย แก่ชุมชนในด้านการ อนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์ พืช	โครงการกำหนด แนวทางและ หลักเกณฑ์สำหรับ ส่งเสริมและ สนับสนุนหรือให้ ความช่วยเหลือแก่ ชุมชนในการขอรับ ทุนสนับสนุนงานวิจัย เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัยและการ พัฒนาพันธุ์พืช	ได้กรอบหลักเกณฑ์ แนวทางการกลั่นกรอง พิจารณาโครงการ และการติดตาม ประเมินผลสำหรับ ส่งเสริมและสนับสนุน หรือให้ความ ช่วยเหลือแก่ชุมชนใน งานวิจัยเกี่ยวกับการ อนุรักษ์ การวิจัยและ การพัฒนาพันธุ์พืช	<u>ด้านกลยุทธ์ (S)</u> ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วน เสียยังขาดความรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย คุ้มครองพันธุ์พืช และ กองทุนคุ้มครองพันธุ์ พืช จึงไม่ได้ทำตาม กฎหมายให้สิทธิ คุ้มครองหรือตามที่ กำหนด
	กลยุทธ์ที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ ประโยชน์จาก งานวิจัยของชุมชน	โครงการสนับสนุน ทุนอุดหนุนงานวิจัย แก่ชุมชนในด้านการ อนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์ พืช	ชุมชนได้รับการ สนับสนุนทุนอุดหนุน ในการดำเนินงาน วิจัยด้านการอนุรักษ์ การวิจัยและการ พัฒนาพันธุ์พืชอย่าง น้อยปีละ 1 ชุมชน	<u>ด้านกลยุทธ์ (S)</u> ชุมชนมีความสนใจใน การอนุรักษ์พันธุ์พืช พื้นเมืองภายในชุมชน ไม่สามารถขอรับเงิน สนับสนุนงานวิจัยได้
	กลยุทธ์ที่ 2.3 ส่งเสริมและ ประชาสัมพันธ์เชิงรุก งานของกองทุน คุ้มครองพันธุ์พืชให้กับ ชุมชนหน่วยงาน ที่ เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียให้ทราบถึง สิทธิประโยชน์ที่จะ ได้รับจากเงินกองทุนที่ ให้การช่วยเหลือ และ สนับสนุน	โครงการรวบรวม องค์ความรู้จาก งานวิจัยและพัฒนา ของชุมชน	ได้องค์ความรู้จาก งานวิจัยและพัฒนา ของชุมชนเพื่อนำไป ส่งเสริมให้มีการใช้ ประโยชน์ อย่างน้อย ปีละ 1 องค์ความรู้	<u>ด้านกฎระเบียบ (C)</u> กฎหมายลำดับรองยังไม่ แล้วเสร็จจึงไม่ สามารถดำเนินการ ทั้งระบบได้
		เผยแพร่องค์ความรู้ หรือผลงานของ กองทุนผ่านช่องทาง ที่เหมาะสม	เผยแพร่องค์ความรู้ หรือผลงานของ กองทุนผ่านช่องทาง ที่เหมาะสม อย่าง น้อยปีละ 4 ช่องทาง	<u>ด้านกฎระเบียบ (C)</u> กฎหมายลำดับรองยังไม่ แล้วเสร็จจึงไม่ สามารถดำเนินการ ทั้งระบบได้
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ของกองทุน	กลยุทธ์ที่ 3.1 มี ระบบเทคโนโลยีสาร สนเทศที่รองรับการ บริหารจัดการกองทุน และการให้บริการ	โครงการพัฒนา ระบบสารสนเทศ และดิจิทัลของ กองทุนคุ้มครอง พันธุ์พืช	มีระบบสารสนเทศและ ดิจิทัลสนับสนุนการ บริหารจัดการ กองทุนคุ้มครอง พันธุ์พืช	<u>ด้านการปฏิบัติงาน (O)</u> ระบบสารสนเทศและ ดิจิทัลสนับสนุนการ บริหารจัดการกองทุน คุ้มครองพันธุ์พืชยังไม่ แล้วเสร็จ

ยุทธศาสตร์กองทุนฯ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	ปัจจัยเสี่ยงตาม หลักเกณฑ์ COSO
	กลยุทธ์ที่ 3.2 พัฒนาการบริหาร จัดการทรัพยากร บุคคลเพื่อรองรับ การดำเนินงานตาม ภารกิจของกองทุน อย่างมีประสิทธิภาพ	โครงการจัดทำ ระบบการบริหาร องค์ความรู้งาน กองทุนคุ้มครอง พันธุ์พืช (Knowledge Management)	ได้คู่มือการ บริหารงานกองทุน คุ้มครองพันธุ์พืช ปี ละ 2 คู่มือ	<u>ด้านการปฏิบัติงาน (O)</u> เจ้าหน้าที่ไม่มีคู่มือ สำหรับปฏิบัติงาน
	กลยุทธ์ที่ 3.3 พัฒนาการบริหาร จัดการทรัพยากร บุคคลเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพด้าน การบริหารและ อัตรากำลัง	โครงการพัฒนา สมรรถนะบุคลากร ของกองทุน	บุคลากรของกองทุน มีสมรรถนะในการ ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น	<u>ด้านการปฏิบัติงาน (O)</u> บุคลากรขาดความ เชี่ยวชาญในการ บริหารงานด้าน การเงินและบัญชี และ ด้านวิเคราะห์นโยบาย และแผนของกองทุน
		โครงการเตรียมการ เพื่อสรรหาบุคลากร ที่มีคุณสมบัติรองรับ ภารกิจของกองทุน	บุคลากรที่มี คุณสมบัติรองรับ ภารกิจของกองทุน	<u>ด้านการปฏิบัติงาน (O)</u> บุคลากรขาดความ เชี่ยวชาญในการ บริหารงานด้าน การเงินและบัญชี และ ด้านวิเคราะห์นโยบาย และแผนของกองทุน
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านบริหารจัดการที่ ดี	กลยุทธ์ที่ 4.1 บริหารจัดการ กองทุนตามหลักธรร มาภิบาล	โครงการกำกับบริหาร ฟื้นฟู ปรับปรุง และ พัฒนาประสิทธิภาพ การดำเนินงานทุน หมุนเวียน	แนวทางการกำกับ ดูแลกองทุนทั้ง ระบบ	<u>ด้านการปฏิบัติงาน (O)</u> เจ้าหน้าที่ไม่มีคู่มือ สำหรับปฏิบัติงาน ครบทุกกระบวนการงาน
	กลยุทธ์ที่ 4.2 สื่อสารภาพลักษณ องค์กร	โครงการเผยแพร่ ข้อมูลต่อผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียที่เปิดเผยได้ เพื่อความโปร่งใสใน การดำเนินงาน	มีการเปิดเผยข้อมูล ต่อผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย อย่างน้อยปีละ 4 ช่องทาง	ด้านกลยุทธ์ (S) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ยังขาดความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายคุ้มครองพันธุ์ พืช และกองทุน คุ้มครองพันธุ์พืช จึง ไม่ได้ทำตามกฎหมาย ให้สิทธิคุ้มครองหรือ ตามที่กำหนด

ยุทธศาสตร์กองทุนฯ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	ปัจจัยเสี่ยงตาม หลักเกณฑ์ COSO
		การสร้างการรับรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับกองทุน	แผนการสื่อสารและ ประชาสัมพันธ์ของ กองทุนและคู่มือการ สื่อสารองค์กร	<u>ด้านกลยุทธ์ (S)</u> ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วน เสียยังขาดความรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย คุ้มครองพันธุ์พืช และ กองทุนคุ้มครองพันธุ์ พืช จึงไม่ได้ทำตาม กฎหมายให้สิทธิ คุ้มครองหรือตามที่ กำหนด

ตารางที่ 8 แสดงผลการระบุความเสี่ยง

ด้าน	ความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	1. การจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่และขอ อนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปัน ผลประโยชน์ตามมาตรา 52 ลดลง	S1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยัง ขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตาม กฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด
	2. ไม่สามารถอนุมัติเงินสนับสนุน โครงการได้ตามเป้าหมาย	S2 ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืช พื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงิน สนับสนุนงานวิจัยได้
ความเสี่ยงด้าน การ ปฏิบัติงาน (Operational Risk)	1.การปฏิบัติงานของกองทุนฯ ขาด ประสิทธิภาพ	O1 ระบบสารสนเทศและดิจิทัลสนับสนุนการบริหาร จัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชยังไม่แล้วเสร็จ
		O2 บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการ บริหารงานด้านการเงินและบัญชี และด้าน วิเคราะห์นโยบายและแผนของกองทุน
		O3 บุคลากรของกองทุนมีจำนวนไม่เพียงพอไม่ สามารถปฏิบัติงานให้แล้ว เสร็จภายในเวลากำหนด
		O4 เจ้าหน้าที่ไม่มีคู่มือสำหรับปฏิบัติงานครบ ทุกกระบวนการงาน
ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)	1.รายได้กองทุนฯ ลดลง	F1 รายได้ของกองทุนอาจลดลงตามจำนวนคำ ขอที่ลดลง
ความเสี่ยงด้าน กฎระเบียบ (Compliance Risk)	1.กองทุนมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการ สนับสนุนโครงการวิจัยของชุมชน	C1 แหล่งรายได้ที่แน่นอนตามที่กฎหมาย กำหนดจึงไม่สามารถหารายได้กองทุนจาก ช่องทางอื่นได้

ด้าน	ความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง
	2.ชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนโครงการได้ตามเป้าหมาย	C2 กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จจึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้

2.2 การประเมินความเสี่ยง ปี 2567

จากปัจจัยเสี่ยงที่ได้ระบุตามความเสี่ยงแต่ละด้านนำมาประเมินความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์ การให้คะแนนความรุนแรงของผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ซึ่งได้กำหนดไว้ 5 ระดับ ได้แก่ สูงมากเท่ากับ 5 คะแนน สูงเท่ากับ 4 คะแนน ปานกลางเท่ากับ 3 คะแนน น้อยเท่ากับ 2 คะแนน และน้อยมากเท่ากับ 1 คะแนน เพื่อกำหนดหาระดับความเสี่ยง (ตารางที่ 9) ตามเกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง

ตารางที่ 9 การคำนวณค่าระดับความเสี่ยง ปี 2567

ประเภทความเสี่ยง	โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความเสี่ยง		วิธีการจัดการความเสี่ยง
			คะแนน	ระดับ	
S1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามกฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด	4	3	12	สูง	ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่และขออนุญาต และทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52
S2 ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนงานวิจัยได้	5	5	25	สูงมาก	เร่งรัดการประกาศ ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่องแบบคำขอรับเงินช่วยเหลือ หรือเงินอุดหนุนจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.
ความเสี่ยงด้าน การปฏิบัติงาน (Operational Risk)					
O1 ระบบสารสนเทศและดิจิทัลสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชยังไม่แล้วเสร็จ	4	3	12	สูง	ระบบสารสนเทศและดิจิทัลสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชยังไม่แล้วเสร็จ แต่สามารถใช้วิธีการอื่นดำเนินการงานของกองทุนได้
O2 บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านการเงินและบัญชี และด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนของกองทุน	4	4	16	สูง	การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของกองทุน เช่น ส่งบุคลากรให้เข้ารับการฝึกอบรมหรือดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกองทุนหมุนเวียนอื่น
O3 บุคลากรของกองทุนมีจำนวนไม่เพียงพอ ไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาดำเนินการ	3	3	9	ต่ำ	คัดสรรผู้มีความรู้คุณสมบัติเหมาะสมเพื่อทำหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุนฯ เพิ่มเติม
O4 ขาดการสื่อสารที่ดีภายในองค์กร	3	3	9	ต่ำ	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานครบทุกกระบวนการงาน

ประเภทความเสี่ยง	โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความเสี่ยง		วิธีการจัดการความเสี่ยง
			คะแนน	ระดับ	
ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)					
F1 รายได้ของกองทุนอาจลดลงตามจำนวนคำขอที่ลดลง	4	3	12	สูง	ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่และขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52
ความเสี่ยงด้าน กฎระเบียบ (Compliance Risk)					
C1 แหล่งรายได้ที่แน่นอนตามที่กฎหมายกำหนดจึงมาสามารถหารายได้กองทุนจากช่องทางอื่นได้	5	1	5	ต่ำ	แก้ไข พรบ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542
C2 กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จจึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้	5	5	25	สูงมาก	เร่งรัดการประกาศ ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่องแบบคำขอรับเงินช่วยเหลือ หรือเงินอุดหนุนจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.

2.3 การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Matrix)

กองทุนฯ ได้พิจารณาโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ และระดับผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว และนำผลการคำนวณระดับความเสี่ยงของแต่ละปัจจัยเสี่ยงมาใส่ใน แผนภูมิความเสี่ยงเพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง เพื่อให้ทราบถึงลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่ควรได้รับการจัดการก่อน โดยใช้เกณฑ์ในการแบ่ง ดังนี้

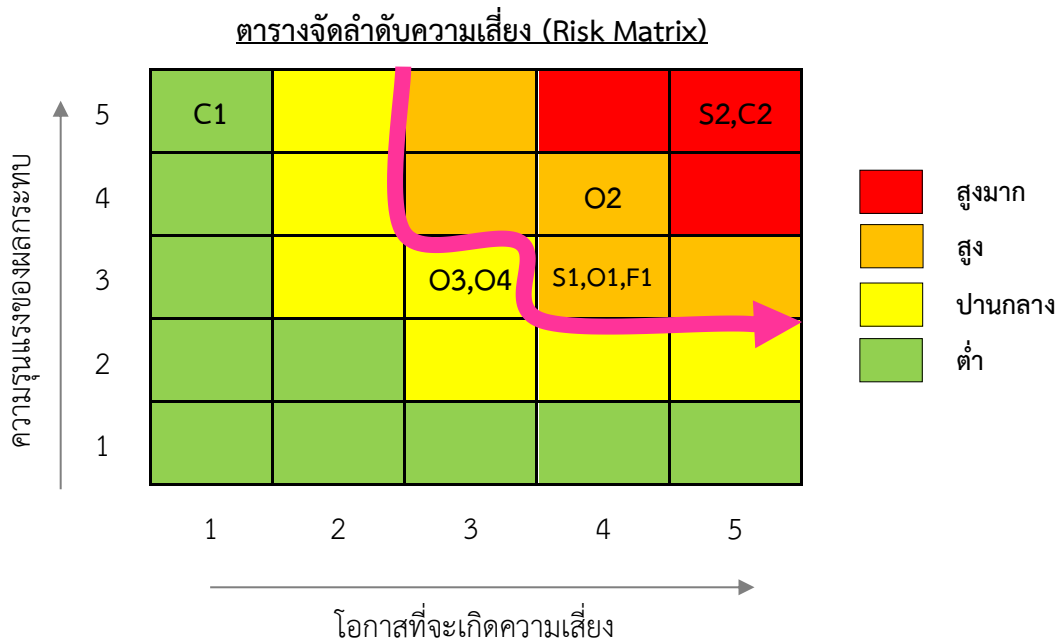
ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิความเสี่ยงแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน ซึ่งใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

1. ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) คะแนนระดับความเสี่ยง 1 – 5 คะแนน โดยทั่วไปความเสี่ยงในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ไม่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินงาน ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆ เพิ่มเติม

2. ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) คะแนนระดับความเสี่ยง 6 – 10 คะแนน ยอมรับความเสี่ยงได้ แต่ต้องมีแผนควบคุมความเสี่ยง ความเสี่ยงในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

3. ระดับความเสี่ยงสูง (High) คะแนนระดับความเสี่ยง 11 – 16 คะแนน ต้องมีแผนลดความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงนั้นลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

4. ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) คะแนนระดับความเสี่ยง 17 – 25 คะแนน ต้องมีแผนลด ความเสี่ยงและประเมินซ้ำ หรืออาจต้องถ่ายโอนความเสี่ยง

ประเมินความเสี่ยง ณ วันที่ 2 ม.ค. 67 ตามตารางที่ 9

จากแผนภูมิความเสี่ยง พบว่า มี 9 ความเสี่ยง ดังนี้

1) ปัจจัยเสี่ยงที่ต้องมีการเฝ้าระวังและจัดการความเสี่ยงโดยเร็ว (Early warning) มี 2 ปัจจัย คือ

S2 ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนงานวิจัยได้ (25)

C2 กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จจึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้ (25)

O2 บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านการเงินและบัญชี และด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนของกองทุน (16)

S1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามที่ได้กฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด (12)

O1 ระบบสารสนเทศและดิจิทัลสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชยังไม่แล้วเสร็จ (12)

F1 รายได้ของกองทุนอาจลดลงตามจำนวนคำขอที่ลดลง (12)

2) ปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในระดับปานกลาง ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่รับไม่ได้ มี 1 ปัจจัย คือ

O3 บุคลากรของกองทุนมีจำนวนไม่เพียงพอ ไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายในเวลายกกำหนด (9)

3) ปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในระดับต่ำ

C1 แหล่งรายได้ที่แน่นอนตามที่กฎหมายกำหนดจึงมาสามารถหารายได้กองทุนจากช่องทางอื่นได้ (5)

O4 เจ้าหน้าที่ไม่มีคู่มือสำหรับปฏิบัติงาน

ตารางที่ 10 ผลการทบทวนปัจจัยเสี่ยง ปี 2566 และปัจจัยเสี่ยง ปี 2567

รหัสเดิม	รายการความเสี่ยง ปีงบประมาณ 2566	ผลการทบทวน	รายการความเสี่ยง ปีงบประมาณ 2567	รหัสใหม่
S1	ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาดความรู้	- ลดความเสี่ยงได้แต่ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงยังต้องมี	ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาดความรู้	S1

รหัสเดิม	รายการความเสี่ยง ปีงบประมาณ 2566	ผลการทบทวน	รายการความเสี่ยง ปีงบประมาณ 2567	รหัสใหม่
	เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามกฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด	การจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามกฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด	
S2	ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนงานวิจัยได้	- ลดความเสี่ยงได้แต่ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงมากต้องเร่งดำเนินการ จัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนงานวิจัยได้	S2
O1	ระบบสารสนเทศและดิจิทัลสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชยังไม่แล้วเสร็จ	- ลดความเสี่ยงได้แต่ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงยังต้องมีการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	ระบบสารสนเทศและดิจิทัลสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชยังไม่แล้วเสร็จ	O1
O2	บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านการเงินและบัญชี และด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนของกองทุน	- ลดความเสี่ยงได้แต่ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงยังต้องมีการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านการเงินและบัญชี และด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนของกองทุน	O2
-	บุคลากรของกองทุนมีจำนวนไม่เพียงพอ ไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้ว เสร็จภายในเวลาที่กำหนด	- ความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง	บุคลากรของกองทุนมีจำนวนไม่เพียงพอ ไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้ว เสร็จภายในเวลาที่กำหนด	O3
-	เจ้าหน้าที่ไม่มีคู่มือสำหรับปฏิบัติงาน	- ความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง	คู่มือในการปฏิบัติงานกองทุนฯ มีไม่ครบทุกกระบวนการงาน	O4
F1	รายได้ของกองทุนอาจลดลงตามจำนวนคำขอที่ลดลง	- ลดความเสี่ยงได้แต่ความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูงยังต้องมีการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับ ที่ยอมรับได้	รายได้ของกองทุนอาจลดลงตามจำนวนคำขอที่ลดลง	F1
C1	แหล่งรายได้ที่แน่นอนตามที่กฎหมายกำหนดจึงมาสามารถหารายได้กองทุนจากช่องทางอื่นได้	- ความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ	แหล่งรายได้ที่แน่นอนตามที่กฎหมายกำหนดจึงมาสามารถหารายได้กองทุนจากช่องทางอื่นได้	C1
C2	กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จ จึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้	- ลดความเสี่ยงได้แต่ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงมากต้องเร่งดำเนินการ จัดการความเสี่ยงให้อยู่ใน ระดับที่ยอมรับได้	กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จจึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้	C2

2.4 การตอบสนองความเสี่ยง/วิธีการจัดการความเสี่ยง ปี 2567 โดยการวิเคราะห์ (Cost-Benefit Analysis)

กองทุนฯ พิจารณาจัดทำกลยุทธ์และแนวทางการบริหาร จัดการปัจจัยเสี่ยงที่ต้องมีการเฝ้าระวังและจัดการความเสี่ยงโดยเร็ว จำนวน 9 ปัจจัย โดยแบ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ต้องหยุด 2 ปัจจัย ควบคุม 3 ปัจจัย ถ้ายโอน 2 ปัจจัย และยอมรับ 2 ปัจจัย ดังนี้

1 หลีกเลี่ยง S2 ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนงานวิจัยได้

2 หลีกเลี่ยง C2 กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จจึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้

3 ควบคุม O2 บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านการเงินและบัญชี และด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนของกองทุน

4 ควบคุม S1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามที่ถูกกฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด

5 ยอมรับ O1 ระบบสารสนเทศและดิจิทัลสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชยังไม่แล้วเสร็จ

6 ควบคุม F1 รายได้ของกองทุนอาจลดลงตามจำนวนคำขอที่ลดลง

7 ถ้ายโอน O3 บุคลากรของกองทุนมีจำนวนไม่เพียงพอไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้ว เสร็จภายในเวลาที่กำหนด

8 ยอมรับ C1 แหล่งรายได้ที่แน่นอนตามที่กฎหมายกำหนดจึงมาสามารถหารายได้กองทุนจากช่องทางอื่นได้

9 ยอมรับ O4 เจ้าหน้าที่มีคู่มือสำหรับปฏิบัติงานไม่ครบทุกกระบวนการงาน

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ต้นทุน ผลประโยชน์ และทางเลือกในการบริหารความเสี่ยง (Cost-Benefit Analysis) ปี 2567

ปัจจัยเสี่ยง	วิธีการจัดการความเสี่ยง	กิจกรรมการจัดการความเสี่ยง	ต้นทุน (Cost)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Benefit)	ทางเลือกที่เหมาะสม
S2 ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนงานวิจัยได้	หลีกเลี่ยง	ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้			
	ควบคุม	กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์สำหรับส่งเสริมและสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนในการขอรับทุนสนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช	ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมให้ความรู้กฎหมายพันธุ์พืช จำนวน 5 ครั้ง เป็นเงิน 160,000 บาท	1. กองทุนสามารถขับเคลื่อนการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ที่ 2 2. ชุมชนสามารถขอรับการสนับสนุนเงินส่งเสริมงานวิจัยอย่างน้อย 1 ชุมชน ที่เป็นทุนสนับสนุนให้ชุมชนสามารถขยายจำนวนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นได้	/
	ยอมรับ	ไม่ดำเนินการ			
	ถ่ายโอน	ไม่ดำเนินการ			
C2 กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จจึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้	หลีกเลี่ยง	เร่งรัดการประกาศ ประกาศกรณวิชาการเกษตร เรื่องแบบคำขอรับเงินช่วยเหลือ หรือเงินอุดหนุนจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.	ไม่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ	1. กองทุนสามารถ ขับเคลื่อนการ ดำเนินการให้ เป็นไปตามแผน ยุทธศาสตร์ที่ 2 2. ชุมชนสามารถขอรับการสนับสนุนเงินส่งเสริมงานวิจัยอย่างน้อย 1 ชุมชน ที่เป็นทุนสนับสนุนให้ชุมชนสามารถขยายจำนวนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นได้	/
	ควบคุม	ไม่ดำเนินการ			
	ยอมรับ	ไม่ดำเนินการ			
	ถ่ายโอน	ไม่ดำเนินการ			
O2 บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านการเงินและบัญชีและด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนของกองทุน	หลีกเลี่ยง	ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้			
	ควบคุม	โครงการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของกองทุน	ค่าหลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกองทุน หน่วยงานอื่น เป็นเงิน 10,000 บาท	1. กองทุนสามารถขับเคลื่อนการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ที่ 3 2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ของกองทุนได้รับการฝึกอบรมอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี	/
	ยอมรับ	ไม่ดำเนินการ			
	ถ่ายโอน	ไม่ดำเนินการ			

ปัจจัยเสี่ยง	วิธีการจัดการความเสี่ยง	กิจกรรมการจัดการความเสี่ยง	ต้นทุน (Cost)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Benefit)	ทางเลือกที่เหมาะสม
S1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามกฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด	หลีกเลี่ยง	ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้			
	ควบคุม	-ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่และขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52 -การสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน	-ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมให้ความรู้กฎหมายพันธุ์พืช จำนวน 5 ครั้ง เป็นเงิน 160,000 บาท -ค่าจ้างออกอากาศสถานีวิทยุกระจายเสียงสัปดาห์ละ 2 ครั้ง จำนวน 3 เดือน รวมเป็นเงิน 9,900 บาท	1. กองทุนสามารถขับเคลื่อนการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ที่ 1 2. กองทุนมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 20,000 บาท ในปี 2567	/
	ยอมรับ	ไม่ดำเนินการ			
	ถ่ายโอน	ไม่ดำเนินการ			
O1 ระบบสารสนเทศและดิจิทัลสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชยังไม่แล้วเสร็จ	หลีกเลี่ยง	ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้			
	ควบคุม	ไม่ดำเนินการ			
	ยอมรับ	ปฏิบัติงานกองทุนด้วยวิธีการอื่น	ไม่มีค่าใช้จ่าย		/
	ถ่ายโอน	อยู่ระหว่างพัฒนาระบบโดยศูนย์สารสนเทศ		ใช้ระยะเวลานาน	
F1 รายได้ของกองทุนอาจลดลงตามจำนวนคำขอที่ลดลง	หลีกเลี่ยง	ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้			
	ควบคุม	-ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่และขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52 -การสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน	-ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมให้ความรู้กฎหมายพันธุ์พืช จำนวน 5 ครั้ง เป็นเงิน 160,000 บาท -ค่าจ้างออกอากาศสถานีวิทยุกระจายเสียงสัปดาห์ละ 2 ครั้ง จำนวน 3 เดือน รวมเป็นเงิน 9,900 บาท	1. กองทุนสามารถขับเคลื่อนการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 4 2. กองทุนมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 20,000 บาท ในปี 2567 3. มีจำนวนผู้ยื่นการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่และขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52 เพิ่มขึ้น อย่างน้อย 20 คำขอ ในปี 2567	/
	ยอมรับ	ไม่ดำเนินการ			
	ถ่ายโอน	ไม่ดำเนินการ			
O3 บุคลากรของกองทุนมีจำนวนไม่เพียงพอ ไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้ว	หลีกเลี่ยง	ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้			
	ควบคุม	จัดจ้างพนักงานเพิ่ม	งบประมาณ 15,000 บาท/เดือน	มีบุคลากรเพียงพอแต่ มีค่าใช้จ่ายสูง	
	ยอมรับ	ไม่ดำเนินการ			

ปัจจัยเสี่ยง	วิธีการจัดการความเสี่ยง	กิจกรรมการจัดการความเสี่ยง	ต้นทุน (Cost)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Benefit)	ทางเลือกที่เหมาะสม
เสร็จภายในเวลากำหนด	ถ่ายโอน	จัดจ้าง Outsource	งบประมาณจัดจ้างงานด้านเอกสาร ประมาณ 20,000 บาท/ปี	ได้งานทันตามกำหนดเวลา	/
O4 ขาดการสื่อสารที่ดีภายในองค์กร	หลีกเลี่ยง	ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้			
	ควบคุม	ไม่ดำเนินการ			
	ยอมรับ	จัดทำคู่มือการปฏิบัติการกองทุนฯ ให้ครบทุกกระบวนการงาน	ไม่มีค่าใช้จ่าย	ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ	/
	ถ่ายโอน	ไม่ดำเนินการ			
C1 แหล่งรายได้ที่แน่นอนตามที่กฎหมายกำหนดจึงไม่สามารถหารายได้กองทุนจากช่องทางอื่นได้	หลีกเลี่ยง	ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้			
	ควบคุม	ไม่ดำเนินการ			
	ยอมรับ	แก้ไข พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542	ใช้งบประมาณแผ่นดินในการดำเนินการ	ใช้ระยะเวลานาน และเป็นความเสี่ยงที่มีระดับต่ำ	/
	ถ่ายโอน	ไม่ดำเนินการ			

3. แผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ประจำปี 2567

ตารางที่ 12 ตารางสรุปผลการพิจารณาคัดเลือกโครงการ ปี 2567 ของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

ปัจจัยเสี่ยง	กิจกรรมจัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
S2 ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนงานวิจัยได้	กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์สำหรับส่งเสริมและสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนในการขอรับทุนสนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับการอนุรักษ์การวิจัยและการพัฒนาพันธุ์พืช	ชุมชนสามารถขอรับการสนับสนุนเงินส่งเสริมงานวิจัยอย่างน้อย 1 ชุมชนที่เป็นทุนสนับสนุนให้ชุมชนสามารถขยายจำนวนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นได้	ก.ค.67-ก.ย.67 ครั้งที่ 1 ก.ค.67 ครั้งที่ 2 ส.ค.67 ครั้งที่ 3 ส.ค.67 ครั้งที่ 4 ก.ย.67 ครั้งที่ 5 ก.ย.67	160,000 บาท	กองทุนฯ
C2 กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จจึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้	เร่งรัดการประกาศประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่องแบบคำขอรับเงินช่วยเหลือหรือเงินอุดหนุนจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.	เพื่อให้การจัดทำร่างระเบียบการใช้จ่ายเงินกองทุนให้เสร็จสิ้น จนสามารถเบิกจ่ายเงินกองทุนได้/ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่องแบบคำขอรับเงินช่วยเหลือ หรือเงินอุดหนุนจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.	พ.ค.67-ส.ค.67	ไม่มีค่าใช้จ่าย	กรมวิชาการเกษตร

ปัจจัยเสี่ยง	กิจกรรมจัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
O2 บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านการเงินและบัญชี และด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนของกองทุน	โครงการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของกองทุน	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ของกองทุนได้รับการฝึกอบรมอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี	พ.ค.67-ธ.ค.67	10,000 บาท	กองทุนฯ
S1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามกฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด	โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ และขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตาม มาตรา 52	เพื่อให้กองทุนมีรายได้จากค่าจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ และมีการขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตาม มาตรา 52 เพิ่มขึ้น/มีรายได้จากการขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตาม มาตรา 52 เพิ่มขึ้น	ก.ค.67-ก.ย.67 ครั้งที่ 1 ก.ค.67 ครั้งที่ 2 ส.ค.67 ครั้งที่ 3 ส.ค.67 ครั้งที่ 4 ก.ย.67 ครั้งที่ 5 ก.ย.67	160,000 บาท	กองทุนฯ
F1 รายได้ของกองทุนอาจลดลงตามจำนวนคำขอที่ลดลง	การสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน	สร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนทางสื่อต่างๆ /มีจำนวนผู้ยื่นการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่และขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตาม มาตรา 52 เพิ่มขึ้น อย่างน้อย 20 คำขอ ในปี 2567	ก.ค.67-ก.ย.67 เดือนที่ 1 ก.ค.67 เดือนที่ 2 ส.ค.67 เดือนที่ 3 ก.ย.67	9,900 บาท	กองทุนฯ ร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 13 ผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ปี 2567 ของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

ปัจจัยเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมจัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	ผลการดำเนินงาน	เปอร์เซ็นต์การดำเนินงาน
S2 ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนงานวิจัยได้	25	กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์สำหรับส่งเสริมและสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนในการขอรับทุนสนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช	ชุมชนสามารถขอรับการสนับสนุนเงินส่งเสริมงานวิจัยอย่างน้อย 1 ชุมชน ที่เป็นทุนสนับสนุนให้ชุมชนสามารถขยายจำนวนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นได้	ก.ค.67-ก.ย.67 ครั้งที่ 1 ก.ค.67 ครั้งที่ 2 ส.ค.67 ครั้งที่ 3 ส.ค.67 ครั้งที่ 4 ก.ย.67 ครั้งที่ 5 ก.ย.67	160,000 บาท	กองทุนฯ	จัดฝึกอบรม 2 หลักสูตร ดังนี้ 1. จัดฝึกอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับการจัดสรรเงินในส่วนที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ครั้งที่ 1 วันที่ 16 กรกฎาคม 2567 ผ่านระบบ ZOOM ครั้งที่ 2 วันที่ 26 กันยายน 2567 ผ่านระบบ ZOOM 2. หลักสูตร ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช การขึ้นทะเบียนชุมชน และการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น 1) ชุมชนตำบลวังใหญ่ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2567 2) ชุมชนตำบลทุ่งนัย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2567	80

ปัจจัยเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมจัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	ผลการดำเนินงาน	เปอร์เซ็นต์การดำเนินงาน
							3) ชุมชนตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2567	
C2 กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จ จึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้	25	เร่งรัดการประกาศ ประกาศ กรมวิชาการเกษตร เรื่องแบบคำขอรับเงินช่วยเหลือ หรือเงินอุดหนุนจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.	เพื่อให้การจัดทำร่างระเบียบการใช้จ่ายเงินกองทุนให้เสร็จสิ้น จนสามารถเบิกจ่ายเงินกองทุนได้/ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่องแบบคำขอรับเงินช่วยเหลือหรือเงินอุดหนุนจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.	พ.ค.67-ส.ค.67	ไม่มีค่าใช้จ่าย	กรมวิชาการเกษตร	ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขอแบบข้อเสนอโครงการ แบบสัญญา แบบรายงาน และแบบหนังสือแจ้งปิดโครงการขอเงินช่วยเหลือและอุดหนุน หรือเงินอุดหนุนจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 141 ตอนพิเศษ 168 ง หน้า 5 เมื่อวันที่ 19 มิ.ย. 2567	100
O2 บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านการเงินและบัญชี และด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนของกองทุน	16	โครงการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของกองทุน	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ของกองทุนที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี	พ.ค.67-ธ.ค.67	10,000 บาท	กองทุนฯ	ได้ส่งบุคลากรเข้าอบรม ดังนี้ 1. การเขียนหนังสือราชการ : เสริมทักษะการเขียนหนังสือราชการ 2. วิชา วัยใส ฉลาดรู้เน็ต 3. การทำอินโฟกราฟิก (Infographic) เพื่อการประชาสัมพันธ์	100

ปัจจัยเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมจัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	ผลการดำเนินงาน	เปอร์เซ็นต์การดำเนินงาน
							4.การบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร (Enterprise Risk Management) 5.การเขียนหนังสือราชการและการเขียนรายงานการประชุม 6. การให้บริการที่เป็นเลิศ	
S1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืชและกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามกฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด	12	โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่และขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52	เพื่อให้กองทุนมีรายได้จากค่าจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ และมีการขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52 เพิ่มขึ้น/มีจำนวนผู้ยื่นการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่และขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52 เพิ่มขึ้น อย่างน้อย 20 คำขอ ในปี 2567	ก.ค.67-ธ.ค.67 ครั้งที่ 1 ก.ค.67 ครั้งที่ 2 ส.ค.67 ครั้งที่ 3 ส.ค.67 ครั้งที่ 4 ก.ย.67 ครั้งที่ 5 ก.ย.67	160,000 บาท	กองทุนฯ	จัดฝึกอบรม 2 หลักสูตร ดังนี้ 1. จัดฝึกอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับการจัดสรรเงินในส่วนที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ครั้งที่ 1 วันที่ 16 กรกฎาคม 2567 ผ่านระบบ ZOOM ครั้งที่ 2 วันที่ 26 กันยายน 2567 ผ่านระบบ ZOOM 2. หลักสูตร ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช การขึ้นทะเบียนชุมชน และการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น	80

ปัจจัยเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมจัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	ผลการดำเนินงาน	เปอร์เซ็นต์การดำเนินงาน
							1) ชุมชนตำบลวังใหญ่ อำเภเทพา จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2567 2) ชุมชนตำบลทุ่งนุ้ย อำเภควนกาหลง จังหวัดสตูล เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2567 3) ชุมชนตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2567	
F1 รายได้ของกองทุนอาจลดลงตามจำนวนคำขอที่ลดลง	12	การสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน	สร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนทางสื่อต่างๆ /มีรายได้จากการขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52 เพิ่มขึ้น	ก.ค.67-ธ.ค.67 เดือนที่ 1 ก.ค.67 เดือนที่ 2 ส.ค.67 เดือนที่ 3 ก.ย.67 เดือนที่ 4 ต.ค.67 เดือนที่ 5 พ.ย.67	10,500 บาท	กองทุนฯ ร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์	การสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน 5 ช่องทาง ดังนี้ 1. จัดฝึกอบรม 2. Website สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช 3. สถานีวิทยุกรมส่งเสริมการเกษตร 4. แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ 5. Facebook สำนักคุ้มครองพันธุ์	100

ตารางที่ 13 รายงานผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยง ประจำปี 2567

ลำดับที่	ประเด็นความเสี่ยง	ก่อนการบริหารความเสี่ยง			สถานะปัจจุบัน		หลังการบริหารความเสี่ยง			ผลการดำเนินการ/ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ	คงเดิม	เปลี่ยนแปลง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ	
1	S2 ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนงานวิจัยได้	5	5	25 (สูงมาก)		✓	2	3	6 (ต่ำ)	ผลการดำเนินงาน : -ชุมชนที่เข้ารับการอบรมความรู้ความเข้าใจ จำนวน 4 ชุมชน และสามารถจัดทำร่างข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนได้ 2 แห่ง คือ ชุมชนบ้านน้อยพัฒนา อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี และชุมชนบ้านเกาะแล้ง อ.ปราจีนบุรี จ.ปราจีนบุรี ปัญหา/ข้อเสนอแนะ : -ชุมชนที่สามารถขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ ยังมีจำนวนน้อย จึงควรเพิ่มการฝึกอบรมให้ชุมชนที่มีศักยภาพ การขอรับการสนับสนุนจัดทำร่างข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนได้

ตารางที่ 13 รายงานผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยง ประจำปี 2567 (ต่อ)

ลำดับที่	ประเด็นความเสี่ยง	ก่อนการบริหารความเสี่ยง			สถานะปัจจุบัน		หลังการบริหารความเสี่ยง			ผลการดำเนินการ/ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ	คงเดิม	เปลี่ยนแปลง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ	
2	C2 กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จจึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้	5	5	25 (สูงมาก)		✓	1	1	1 (ต่ำ)	ผลการดำเนินงาน : -ระเบียบคณะกรรมการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการขอจัดสรร ขอเงินช่วยเหลือหรือขอเงินอุดหนุนจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2566 ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 140 ตอนพิเศษ 202 ง เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2566 -ประกาศกรมวิชาการเกษตรกำหนดแบบที่เกี่ยวข้องกับการขอเงินช่วยเหลือและอุดหนุน หรือเงินอุดหนุนจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2567 -มีชุมชนได้รับการอนุมัติการสนับสนุนทุนอุดหนุนงานวิจัยแก่ชุมชนในด้านการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชแล้ว 2 โครงการ จาก 2 ชุมชน ปัญหา/ข้อเสนอแนะ : -

ตารางที่ 13 รายงานผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยง ประจำปี 2567 (ต่อ)

ลำดับที่	ประเด็นความเสี่ยง	ก่อนการบริหารความเสี่ยง			สถานะปัจจุบัน		หลังการบริหารความเสี่ยง			ผลการดำเนินการ/ ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ	คงเดิม	เปลี่ยนแปลง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ	
3	02 บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านการเงินและบัญชีและด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนของกองทุน	4	3	12 (สูง)		✓	3	3	9 (ปานกลาง)	ผลการดำเนินงาน : ส่งบุคลากรเข้าฝึกอบรมหลักสูตร ดังต่อไปนี้ 1. การเขียนหนังสือราชการและรายงานการประชุม วันที่ 23 สิงหาคม 2567 2. การบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร วันที่ 19 กันยายน 2567 3. การจัดทำรายงานการเงินภาครัฐ วันที่ 19 ธันวาคม 2567 ปัญหา/ข้อเสนอแนะ : -

ตารางที่ 13 รายงานผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยง ประจำปี 2567 (ต่อ)

ลำดับที่	ประเด็น ความเสี่ยง	ก่อนการบริหารความเสี่ยง			สถานะปัจจุบัน		หลังการบริหารความเสี่ยง			ผลการดำเนินการ/ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ	คงเดิม	เปลี่ยนแปลง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ	
4	S1 ผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง และ ผู้มีส่วนได้ส่วน เสียยังขาด ความรู้เกี่ยวกับ กฎหมาย คุ้มครองพันธุ์ พืชและกองทุน คุ้มครองพันธุ์ พืช จึงไม่ได้ทำ ตามที่กฎหมาย ให้สิทธิ คุ้มครองหรือ ตามที่กำหนด	4	4	16 (สูง)		✓	3	3	9 (ปาน กลาง)	ผลการดำเนินงาน : 1.การฝึกอบรมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย คุ้มครองพันธุ์พืช จำนวน 4 ชุมชน ได้แก่ -ชุมชนทุ่งนุ้ย วันที่ 27 สิงหาคม 2567 -ชุมชนวังใหญ่ วันที่ 28 สิงหาคม 2567 -ชุมชนบ้านน้อยพัฒนา วันที่ 17 กันยายน 2567 -ชุมชนบ้านเกาะแล้ง วันที่ 12 พฤศจิกายน 2567 2.การฝึกอบรมให้แก่ อปท. ที่ได้รับการจัดสรรเงินแล้ว 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2567 และ 26 กันยายน 2567 ผู้เข้าร่วมฯ จำนวน 52 อปท. และเสนอรายงานต่อ คณะกรรมการกองทุนฯทราบ วันที่ 18 ธันวาคม 67 3. รายการที่ออกอากาศสถานีวิทยุAM กรมส่งเสริม การเกษตร ชื่อ "รายการคุ้มครองชวนคุย"ออกอากาศ ระยะเวลา 2 เดือน เฉพาะวัน เสาร์-อาทิตย์ เวลา 9.00- 9.30 น. เดือน ต.ค.-พ.ย. 67 บันทึก 4 เทป เพื่อ ออกอากาศ ดังนี้ 1. การจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น 2. กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช 3. การขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช 4. องค์ความรู้ของชุมชนมะปรางหวานทองประมุขนครนายก ปัญหา/ข้อเสนอแนะ : ไม่สามารถทราบจำนวนผู้รับข้อมูลผ่านการออกอากาศ ทางสถานีวิทยุ AM กรมส่งเสริมการเกษตร
5	F1 รายได้ของ กองทุนอาจ ลดลงตาม จำนวนคำขอที่ ลดลง	4	4	16 (สูง)		✓	3	4	12 (สูง)	

จากตารางรายงานผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยง ประจำปี 2567 กองทุนฯ สามารถลดระดับความรุนแรงและผลกระทบ และโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ดังนี้

1. ระดับความเสี่ยงสูง (High) คะแนนระดับความเสี่ยง 12 คะแนน
 F1 รายได้ของกองทุนอาจลดลงตามจำนวนคำขอที่ลดลง
 O1 ระบบสารสนเทศและดิจิทัลสนับสนุนการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชยังไม่แล้วเสร็จ
2. ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) คะแนนระดับความเสี่ยง 9 คะแนน
 S1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช และกองทุน คุ้มครองพันธุ์พืช จึงไม่ได้ทำตามที่ถูกกฎหมายให้สิทธิคุ้มครองหรือตามที่กำหนด
 O2 บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารงานด้านการเงินและบัญชี และด้านวิเคราะห์นโยบายและแผน ของกองทุน
 O3 บุคลากรของกองทุนมีจำนวนไม่เพียงพอ ไม่ สามารถปฏิบัติงานให้แล้ว เสร็จภายในเวลาที่กำหนด
 O4 เจ้าหน้าที่ไม่มีคู่มือสำหรับปฏิบัติงาน
3. ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) คะแนนระดับความเสี่ยง 1 – 5 คะแนน
 C1 แหล่งรายได้ที่แน่นอนตามที่กฎหมายกำหนดจึงมาสามารถหารายได้กองทุนจากช่องทางอื่นได้ (5)
 S2 ชุมชนมีความสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองภายในชุมชนไม่สามารถขอรับเงินสนับสนุนงานวิจัยได้ (4)
 C2 กฎหมายลำดับรองยังไม่แล้วเสร็จจึงไม่สามารถดำเนินการทั้งระบบได้ (1)

ตารางจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Matrix) หลังดำเนินการ

